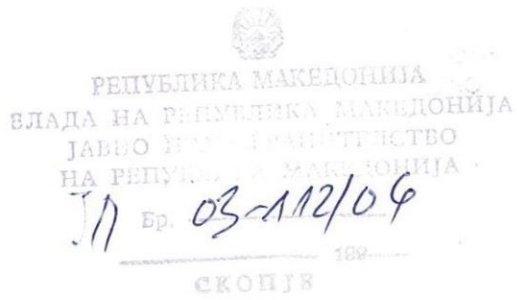




Република Македонија  
Влада на Република Македонија  
ЈАВНО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА



112/06

**ИЗВЕШТАЈ**  
за работата на Јавното правобранителство на Република Македонија  
за период од 1.1.2005 до 31.12.2005 година

Скопје, април 2006 година

## I. ВОВЕД

Јавното правобранителство на Република Македонија е основано со Законот за јавното правобранителство (Сл.весник на РМ бр.47/97), со кој се уредени организацијата, надлежностите и одредени се условите и постапката за именување и разрешување на Јавниот правобранител и неговите заменици.

Јавното правобранителство на Република Македонија, кое преставува буџетска институција, е основано како служба на Владата на Република Македонија, која презема со закон определени мерки и правни средства заради правна заштита на имотните права и интереси на Република Македонија и врши и други работи утврдени со закон.

Јавното правобранителство на Република Македонија ја застапува Република Македонија и нејзините органи пред судовите, други органи и правни лица и пред странските судови и странски органи во имотно-правните спорови со странски физички или правни лица.

Функцијата на Јавното правобранителство ја врши Јавниот правобранител на Република Македонија, кој има определен број на заменици кои се именуваат за определени подрачја во државата.

На територијата на Република Македонија со Одлука на Владата на Република Македонија, утврдени се 15 подрачја на општините, во кои преку Јавниот правобранител и неговите заменици се врши јавноправобранителската функција.

Петнаесетте подрачја каде се врши јавноправобранителската функција ги покриваат, сите Основни и Апелациони судови во Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија и Уставниот суд на Република Македонија, како и органите на државната управа на целата територија на Република Македонија, кои Јавното правобранителство на Република Македонија ги застапува пред судовите, другите органи и правни и физички лица.

Со ваквата организациона поставеност, во текот на 2005 година, Јавното правобранителство на Република Македонија има во работа и постапува во вкупно 47.326 предмети, и тоа од сите области на правото каде е потребно преземање мерки и правни средства за заштита на имотните права и интереси на Република Македонија, како и во остварување на другите овластувања и надлежности што Јавното правобранителство на Република Македонија ги има согласно закон.

максимална ангажираност и напор на сите вработени, обезбеди соодветна правна заштита на имотните права и интереси на Република Македонија.

Во текот на 2005 година, Јавното правобранителство на Република Македонија доби на користење административен простор на 6-ти кат во зградата на Македонската радио-телевизија, со што, се лоцира на едно место, за разлика од пред тоа, кога Јавното правобранителство на Република Македонија беше сместено на две локации, една во Барака 14 во Објект бараки на Град Скопје и друга на трети кат во зградата на Апелациониот суд Скопје.

бранителската функција преку Школата за судии и јавни обвинители, како и кадровско доекипирање на Јавното правобранителство запазувајќи го принципот на правична и соодветна застапеност на припадниците на заедниците.

Јавното правобранителство на Република Македонија, со цел спроведување на реформите во правосудството кои се однесуваат за самата институција, уште во 2003 година изготви Анализа за функционирањето на Јавното правобранителство, односно Оправданост за изменување и дополнување на Законот за јавното правобранителство или за донесување на сосема нов закон и изготви работни верзии за измени и дополнувања или за донесување на сосема нов Закон за јавното правобранителство, кои се доставени до Правниот совет на Владата на Република Македонија и до Министерството за правда, на понатамошно постапување согласно усвоената Стратегија за реформите во правосудството.

Јавното правобранителство, во својата работа применува закони, законски прописи и подзаконски акти кои уредуваат правна материја од повеќе области на правото, како што се прописите од материјалното право: Законот за облигациони односи, Законот за сопственост и други стварни права, Законот за денационализација, Законот за градежно земјиште со подзаконските акти, прописите поврзани со трансформација на општествениот капитал и продажбата на државниот капитал; потоа прописи од формално правен карактер, како што се Законот за парничната постапка, Законот за извршна постапка, Законот за општа управна постапка, Законот за стечај и други правни прописи.

Покрај надлежностите и овластувањата што ги има со законите и другите подзаконски акти, за Јавното правобранителство на Република Македонија определена правна сила имаат и заклучоците од Владата на Република Македонија, посебно имајќи ја предвид функционалната поставеност на Јавното правобранителство на Република Македонија во правниот поредок на државата како служба на Владата на Република Македонија.

Јавното правобранителство на Република Македонија, кое во процесот на трансформацијата на општествениот капитал, е овластено да ги штити имотните права и интереси на Република Македонија и во текот на 2005 година, презема активности и правни дејствија за остварување на заштита на општествениот капитал.

При постапувањето по предметите поврзани со трансформацијата на општествениот капитал, доколку добие сознанија за можни неправилности и незаконитости во постапката за приватизација на определени претпријатија со општествен капитал, Јавното правобранителство на Република Македонија превзема определени превентивни правни дејствија, како што се: барања да се изврши контрола од страна на Управата за јавни приходи, дали има

мислење за тоа дали постојат или не постојат правни пречки да се изврши отуѓување на градежното изградено земјиште и да се склучи договорот, при што во зависност од конкретниот случај, се дава позитивно или негативно мислење.

Учество на Јавниот правобранител има и во постапката за приватизација на градежното земјиште сопственост на Република Македонија согласно новиот Закон за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост (Службен весник на РМ бр.4/05), каде еден примерок од решението за приватизација, било да е со надоместок или без надоместок, се доставува до Јавното правобранителство на Република Македонија, кое доколку оцени дека се повредени имотните права и интереси на Република Македонија поднесува редовни и вонредни правни лекови.

Учеството на Јавниот правобранител во постапката за отуѓување на градежното неизградено земјиште сопственост на Република Македонија, како и за отуѓување на друга недвижност сопственост на државата се заснова врз член 44-а од Законот за вршење на нотарски работи, каде е утврдено дека нотарот е должен да испита дали е прибавено мислење од јавниот правобранител, ако е во прашање потврдување на исправа врз основа на која се врши пренос на правото на сопственост, односно размена на недвижност, а како една од договорните страни се јавува Република Македонија, а другата е физичко или правно лице. Доколку за приватната исправа не е прибавено мислење од јавниот правобранител, нотарот ќе го извести за тоа јавниот правобранител, и ќе го одложи потврдувањето на исправата додека не биде прибавено мислење, а најдоцна за 30 дена. И во оваа постапка, во зависност од конкретниот случај, Јавното правобранителство на Република Македонија дава позитивно или негативно мислење.

Во текот на 2005 година и понатаму се актуелни предметите за надомест на материјална и нематеријална штета во врска со воениот конфликт што се случи во Република Македонија во текот на 2001 година, а основан на член 166 од Законот за облигациони односи, каде е утврдено дека штета настаната од смрт, телесна повреда или оштетување односно оштетување на имотот на физичко или правно лице, поради акти на насилство или терор, како и при јавни демонстрации и манифестации во интереса на државата.

Во споровите за надомест на материјална штета, се бара надомест уништени куќи, подвижни ствари-покуќнини, превозни средства, поделски алати и механизација, добиток и сл. Во споровите за надомест на нематеријалната штета се бара паричен надомест за претрпени физички болки, за претрпени душевни болки поради намалување на животната квалитетност и нагруденост, страв, како и за претрпени душевни болки на членовите на потесното семејство во случај на смрт или тежок инвалидитет на кое лице.

На Стручните советувања, покрај Јавниот правобранител на Република Македонија, учество зедоа и Замениците на Јавниот правобранител на Република Македонија, како и советниците и соработниците во Јавното правобранителство на Република Македонија. На советувањето одржано во Дојран, присуствуваа и претседателот на Нотарската комора на Република Македонија, директорот на Управата за имотно-правни работи и преставник од Министерството за транспорт и врски.

Стручното советување кое беше со едукативен карактер, се организираше со цел разрешување на одредени спорни правни прашања кои се појавуваат во тековното работење на Јавното правобранителство во примената на законските и други прописи, како и да се подобри соработката помеѓу Јавното правобранителство и органите на државна управа.

На стручните советувања беа опфатени повеќе теми, и тоа од областа на: приватизација и давањето под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија; стварното право и институтот одржувачка како правен основ за стекнување на право на сопственост врз недвижности сопственост на Република Македонија; практичката примена на Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост, во врска со уписот на права врз недвижности во јавните книги на недвижностите за кои не постои основ за запишување, на име на Република Македонија; за примената на членот 44-а од Законот за вршење на нотарските работи, во смисла на прибавување мислење од Јавниот правобранител доколку се отуѓува, разменува или оптоварува недвижне имот сопственост на Република Македонија; примената на новиот Закон за парнична постапка, кој започна да се применува од 29.12.2005 година; трансформацијата на општествениот капитал после престанувањето на постоењето на Агенцијата на Република Македонија за приватизација; други тековни прашања кои се појавуваат во остварувањето на јавноправобранителската функција на Јавното правобранителство на Република Македонија.

Во работата на советувањета, учество зедоа повеќето од учесниците, кои распаваа по поставените теми, искажувајќи ги своите ставови, давајќи предлози и сугестии кои активности да се преземаат од страна на Јавното правобранителство на Република Македонија и надлежните органи, со цел да се разрешат сите нејаснотии и спорни прашања кои се јавнуваат во текот на непосредната, практична примена на определени правни прописи или законски и подзаконски решенија во целина.

Како резултат на широката расправа на советувањета, а во врска со темите кои беа на дневниот ред, донесени се соодветни заклучоци со кои се утврдени определени активности и дејствија кои треба да се преземаат како од страна на Јавното правобранителство така и од надлежните органи и институции, завземени се определени ставови за начинот на постапување по

### III. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Јавниот правобранител на Република Македонија, согласно одредбата од членот 9 од Законот за јавното правобранителство, во врска со прашања од значење на остварувањето на неговата функција и по прашања од заеднички интерес, соработува со судовите, министерствата, другите органи и правните лица.

Начелно, соработката помеѓу Јавното правобранителство на Република Македонија со судовите, Јавното обвинителство, министерствата и другите органи и организации е задоволителна, иако во определени случаи се појавуваат одредени потешкотии, кои најчесто се резултат на релативно краткиот рок за постапување и превземање на определени правни дејствија.

Покрај редовната соработка помеѓу органите на државна управа и Јавното правобранителство на Република Македонија, која најчесто се однесува на нивно застапување од Јавното правобранителство пред надлежните судови, другите органи и правни и физички лица, Јавното правобранителство на Република Македонија на барање од органите на државна управа, дава стручни правни мислења по одредени правни прашања, правни совети и правна помош.

Јавното правобранителство на Република Македонија има соработка и со други државни органи и институции и установи, како што се Државната комисија за спречување на корупцијата, Народниот правобранител, националните установи кои се основани од Република Македонија и јавните претпријатија. Соработката со наведените субјекти, се одвива со доставување пријави, известувања, предлози и други писмена, со цел преку размена на одредени расположиви податоци и информации, да се оствари заштитата на имотните права и интереси на Република Македонија.

Често се организираат меѓусебни заеднички средби и состаноци на претставници од Јавното правобранителство на Република Македонија и од органите на државна управа, другите институции и установи и јавни претпријатија, на кои се решаваат одредени спорни правни прашања и се договора координиран настап за разрешување на истите.

*З.К.К. 31. 12. 05  
З.К.К.*

Од 29.12.2005 година во примена е нов Закон за парнична постапка, кој би требало да придонесе за побрзо решавање на поведените спорови, што значи поефикасно и поекономично постапување на сите учесници во постапите пред судовите, како и на Јавното правобранителство на Република Македонија кое се јавува како законски застапник на Република Македонија и нејзините органи.

Споровите кои се водат во парничните постапки каде Јавното правобранителство на Република Македонија се јавува како законски застапник на Република Македонија и нејзините органи, се по најразлични основи, од кои како најчести и позначјани можат да се споменат следните:

- спорови за утврдување на право на сопственот на недвижен имот;
- спорови за надомест на материјална и нематеријална штета, и тоа по основ на погоре наведениот член 166 од Законот за облигационите односи; заради неоправдано осудени или несновано лишени од слобода лица; заради противправно одземање на предмети во кривичната и прекршочната постапка; како и надомест на штета по други основи;
- Спорови за поништување на договори во врска со трансформацијата на претпријатијата со општествен капитал и продажбата на државниот имот, поништувања уписи во судски регистри и други спорови кои произлегуваат од процесот на приватизацијата на општествениот и државниот капитал во претпријатијата;
- Спорови од работните односи, најчесто поради престанок на работен однос со давање на отказ од страна на државен орган. Тука спаѓаат и барања на вработените во државната администрација што се однесуваат за исплата на разлики во плати, потоа барања за исплата на надоместоци за користење на годишен одмор-К-15, за надомест на исхрана и превоз и надомест по основ на минат труд и сл.;
- Спорови во врска со поништувањето на договори кои ги склучила Република Македонија, особено: договори склучени во постапките за отуѓување или давање под закуп на државен имот (градежно земјиште, земјоделско земјиште); договори склучени во постапките за јавна набавка и други договори каде како договорна странка се јавува Република Македонија или некој нејзин орган, доколку постојат законски основи за нивно поништување;
- Спорови во врска со наплата на долгови по најразлични основи, било во случај Република Македонија или нејзин орган да се јавува во својство на доверител или должник;

кое се однесува за одземање од владение градежно неизградено земјиште, експропријација на недвижности и одземање или ограничување на правото на користење на недвижности во државна. Во овој вид предмети спаѓаат и решенијата кои ги донесува Републичката геодетска управа-Одделение за премер и катастар, кои се однесуваат за утврдување и запишување на содржината на недвижностите во имотните листови, како на име на физички или правни лица, така и на име на Република Македонија.

#### 4. Правните мислења.

Посебен вид предмети кои се наоѓаат во работа во Јавното правобранителство преставуваат давањето кои согласно законските овластувања ги дава Јавното правобранителство.

Најголем од овие предмети се однесуваат за давање мислења при отуѓување на градежно изградено земјиште сопственост на Република Македонија, како мислења дадени во согласност со погоре наведениот член 44-а од Законот за вршење на нотарски работи.

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
1.100	279	821	777	323

Јавното правобранителство успешно го совлада приливот на нови предмети од овој вид. Решавањето на овој вид предмети, односно времетраењето на постапката за давање на правни мислења, најмногу зависи од работењето на самото Јавно правобранителство, па со оглед на високиот процент на решеност на овие предмети може да се заклучи дека Јавното правобранителство има висок степен на ажурност, кога неговата работа не зависи од преземање на дејствија и постапување од страна на други субјекти.

#### 5. Извршните предмети.

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
4.617	3.191	1.426	1.424	3.193

Во стечајнатата постапка пред судовите, Јавното право-бранителство активно зема учество штитејќи ги имотните права и интереси на Република Македонија кога таа или нејзин орган се јавува како доверител во стечајната маса. Во случаевите кога се работи за поголемо побарување што Република Македонија го има пријавено во стечајната маса, тогаш Јавното правобранителство учествува во работата на одборот на доверители застапувајќи ја Република Македонија или нејзин орган.

Јавното правобранителство во стечајните постапки поднесува излачни тужби, во случаевите кога во стечајната маса на стечајниот должник се наоѓа имот кој е сопственост на Република Македонија. Со тие тужби Јавното правобранителство бара од судовите, конкретниот имот кој е во сопственост на Република Македонија да се одвои од стечајната маса, да не биде предмет во стечајната постапка и истиот по основ на сопственост да биде вратен на Република Македонија.

## 7. Предмети од превентивниот метод на работа.

Во постапувањето по овие предмети, Јавното правобранителство врши претходно испитување и анализирање на пристигнати поднесоци, дописи, преставки, извештаи и сл. и доколку увиди дека се повредени имотните права и интереси на Република Македонија, тогаш заради заштита на истите, поведува соодветна постапка пред надлежен орган, или превзема други дејствија за кои е овласетено да ги превзема.

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
2.062	1.134	928	1.032	1.030

## 8. Вонпарничните предмети.

Вонпарничните предмети претежно се однесуваат за определување на надомест за градежно земјиште одземено од владение, експропирани недвижности, како и предмети по физичка делба на ствари сопственост на Република Македонија.

## 11. Договори.

Посебен вид на предмети се оние кои се во врска со договорите за продажба на становите во државна сопственост, во кои Јавното правобранителство после нивно проучување и анализа се цени дали таквите договори се во согласност со позитивните законски прописи, па доколку се утврди дека некои од тие договори не се во согласност со Уставот, Законот или друг позитивен пропис се преземаат потребните правни дејствија со цел да се отстранат правните недостатоци на тие договори.

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
494	333	161	200	294

## 12. Организационите предмети.

Во овој вид предмети спаѓаат предметите, по кои непосредно постапува Јавниот правобранител на Република Македонија во неговата соработка со другите органи, установи, институции, со размена на податоци и информации, со давање правни мислења, правна помош и совети, на органите кои не се застапувани од Јавното правобранителство на Република Македонија, а се корисници на средства од Буџетот на Република Македонија. (училишта, национални установи, дирекции, агенции и сл.), како и предмети поведени по повод на разни поднесоци, преставки, барања, предлози и сл. поднесени непосредно до Јавниот правобранител на Република Македонија, од страна на правни и физички лица.

Тука спаѓаат и предметите преку кои Јавниот правобранител и неговите заменици кореспондираат и соработуваат, во врска со организациони прашања во рамките на Јавното правобранителство, како и други предмети кои се однесуваат за размена на податоци и информации.

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
1.447	25	1.422	1.420	27

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
3.383	/	3.383	2.899	484

#### 15. Управни, за приватизација на градежно земјиште сопственост на Република Македонија со надомест

Јавното правобранителство на Република Македонија и во постапката за приватизација на градежното земјиште во државна сопственост со надомест, ги има истите права и овластување како и кај постапката за приватизација без надомест, да со преземање на потребните мерки и правни средства го заштитува имотните права и интереси на Република Македонија.

Во текот на 2005 година движењето на овој вид предмети е следното:

Вкупно во работа во 2005	Останати од 2004 година	Примени нови во текот на 2005	Завршени во текот на 2005	Останати предмети за работа во наредната година
214	/	214	125	89

#### 16. Управни, за стекнување право на закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија

Во текот на 2005 година во Јавното правобранителство на Република Македонија не е оформен ни еден предмет кој се однесува за стекнување право на долготраен или времен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, од причини што во праксата сеуште не се во примена одредбите од Законот за приватизација и закуп на градежното земјиште во државна сопственост (Службен весник на РМ бр.4/05), кои се однесуваат на долгорочниот или времениот закуп на градежно земјиште во државна сопственост.

Прилог: Табеларен приказ за бројот на предметите во работа во текот на 2005 година,

ЈАВЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА  
Зоја Лега Станојевска

ЗУ/

## СОДРЖИНА

	Стр.
I. ВОВЕД .....	1
II. АКТИВНОСТИ НА ЈАВНОТО ПРАВОБРАНИТЕЛСТВО ВО ОСТВАРУВАЊЕ ЈАВНОПРАВОБРАНИТЕЛСКАТА ФУНЦИЈА .....	4
III. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ .....	11
IV. ОБЕМ НА РАБОТЕЊЕТО ВО ТЕКОТ НА 2004 ГОДИНА .....	12